

Emma Ranta
Café Amelian
perintö

Emma Ranta

Café Amelian perintö

SAGA Egmont

Café Amelian perintö

Cover image: Shutterstock

Copyright ©2017, 2026 Emma Ranta and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727357355

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Talo täynnä kysymyksiä

– Äiti, minulla on pissahätä!

No niinpä tietysti, Iina huokaisi itsekseen.

– Eihän siitä ole kuin puolisen tuntia, kun me pysähdyimme huoltoasemalle syömään! Muistaakseni kysyin silloin, pitääkö käydä vessassa, hän huomautti.

– Silloin ei ollut vielä hätä. Ei sitä voi etukäteen tietää, milloin pitää käydä vessassa ja milloin ei. En minä ole mikään ennustajaeukko, Amelia totesi pikkuvanhasta.

– Niinhän se totta kai on, Iina myönsi. – Me joimme isot la-silliset limsaa, joten ei kai ole mikään ihme, jos nyt pissattaa. Vähään aikaan ei taida kyllä olla mitään huoltoasemaa, tätä met-sää vain. Pidetään tauko heti kun päästään ihmisten ilmoille.

– Mutta kun minulla on hätä nyt!

– Okei, sitten me pysähdymme johonkin sopivaan paikkaan, Iina rauhoitteli ja alkoi hiljentää vauhtia.

Jos Amelialta pääsisi pissa housuihin, he olisivat pulassa. Ii-

nalle ei ollut tullut mieleenkään ottaa tytölle mukaan varavaatteita, olihan tämä jo niin iso.

Hän huomasi metsäautotien kohdalla olevan levennyksen ja kurvasi sinne. – Tässä on hyvä paikka.

– Ai miten niin tässä? Amelia tuijotti maisemaa epäuskoisena.

– Eihän tässä mitään vessaa ole!

Pikku neiti kaupunkilainen, Iina ajatteli hellästi. Amelialle teki hyvää nähdä muutakin maailmaa kuin kotilähiö. Heidän maailmassaan jo retki toisella puolella kaupunkia olevaan kylpylään oli tapaus, sen kauempana he kävivät harvoin. Iina oli itsekin jo melkein unohtanut, miten valtavan suuri maa Suomi olikaan. He olivat ajaneet vasta pari tuntia, mutta tuntui kuin he olisivat jo olleet ihan eri maailmassa kuin se, joka kotona odotti.

– Sinun pitää kyykistyä tuonne metsään. Niin minäkin olen monta kertaa tehnyt, hän selitti.

– Ai miksi olet?

– Olin lapsena kaikki kesät maalla mummulassa. Juoksentelin pitkin peltoja, ja usein oltiin mummun kanssa marjametsällä. Ei siellä ollut vessaa.

– Missä se mummu nyt on? Amelia kysyi ja vastasi itse ennen kuin Iina ehti vastata: – Tietysti kuollut. Kaikki ovat.

– Eivät nyt ihan kaikki sentään, Iina naurahti, vaikka oikeasahan Amelia tavallaan oli.

Harvalla pikkutytöllä oli niin vähän sukulaisia kuin Amelialla. Tytön isä oli kuollut, samoin Iinan äiti. Iinan isä eli, mutta tämän uusi vaimo ei erityisemmin pitänyt Iinasta. Tunne oli itse asiassa molemminpuolinen, mutta Iina yritti tulla toimeen Sirkan kanssa, kun kuitenkin halusi silloin tällöin tavata isäänsä. Se oli Ameliankin kannalta tärkeää, sillä tytön elämässä ei ollut liikaa läheisiä ihmisiä.

- Sinä voit kyykistyä tuohon auton viereen, Iina neuvoi.
- Entä jos karhu tulee ja syö minut suuhunsa?
- Karhut nukkuvat nyt talviunta.
- Ai niin, tyttö muisti.

Kaupungissa vuodenajatkan eivät oikein eronneet toisistaan. Tänä talvena lunta oli ollut vain nimeksi. Amelia oli muutaman kerran ihastellut ikkunan ääressä lumisadetta, ja he olivat saman tien rynnänneet ulos ihmettelemään valkoista maata. Seuraavana päivänä lumi oli jo sulanut räntävelliksi. Päiväkodissakaan ei ollut päästy lainkaan laskemaan pulkkamäkeä.

Juuri sen talvisemmalta keli ei tosin näyttänyt täälläkään. Aamulla oli satanut lunta, ja sitä oli vielä peltoaukeilla. Tien vierestä se oli plussakelissä kuitenkin jo sulanut pois.

Nyt Amelia ei uskaltanut mennä yksin ulos, joten Iina meni auttamaan häntä.

– Missä täällä on vessapaperia? tyttö huolehti, ja Iina palasi hakemaan talouspaperia autosta.

Ei ihme, että tyttö oli jo kiemurrellut tuskasta, sillä lorotusta kesti ja kesti.

– Mikä tuo on? tyttö huomasi yhtäkkiä jotain vähän kauempana. – Se on jokin kiiltävä tavara.

– Ehkä karkkipaperi tai jogurttipurkin kansi, Iina arveli, mutta tytön piti välttämättä kipittää katsomaan heti kun sukka-housut oli nostettu ylös.

– Sehän voi olla vaikka aarre, Amelia touhusi.

Uteliaisuus voitti karhupelonkin. Iina istui jo autossa, kun tyttö tuli takaisin ja esitteli löytöään.

– Ohoh, sormus! Iina totesi hajamielisesti.

Hänellä oli juuri nyt ihan liikaa ajateltavaa, jotta jokin hely olisi jaksanut kiinnostaa häntä kovin paljon.

– Eikö olekin ihana! Katso, tässä on timanttikin!

– No niinpä näkyy, Iina hymähti.

Timanttipa hyvinkin! Pienen tytön maailma se oli täynnä ihmeitä.

– Jos se on vaikka prinsessan timantti, tyttö ehdotti.

– Jotenkin minusta tuntuu, että täälläpäin ei liiku kovinkaan paljon prinsessoja.

Iina tiesi kuulostavansa tylsältä, mutta joskus hänestä tuntui, että Amelian mielikuvitus oli vähän turhankin villi. – Sitä paitsi – miksi se prinsessa olisi heittänyt kalliin timanttinsa tien poskeen! Luultavasti se on pudonnut syksyllä joltain marjastajalta tai sienestäjältä, eikä kukaan lähde metsään kalliiden korujen kanssa, joten se siitä.

Tyttyö pujotti sormuksen tyytyväisenä sormeensa. – Minusta tämä ainakin on ihana. Pidän tätä sormessani ja leikin, että olen prinsessa.

– Teepä se!

Tytöllä oli meneillään prinsessakausi. Prinsessan iltapuvuksi kelpasi Iinan pitkä yöpaita ja kruunuksi vaikka kattila. Aamulla Amelia oli kieltäytynyt syömästä puuroaan, koska prinsessat eivät syöneet puuroa. Kun Iina oli kysellyt, mitä heidän ruokavalioonsa mahtoi kuulua, Amelia oli arvellut, että pelkästään karkkeja, munkkeja ja sipsejä. Jos näin tosiaan oli, Iina ihmetteli, miten solakoina Ruotsin Victoria ja Madde olivatkaan pysyneet.

– Täällä sormuksen sisällä lukee jotain, Amelia ilmoitti hetken kuluttua.

– Niinkö?

Iina ajatteli, että kyse ehkä sittenkin oli ihan oikeasta sormuksesta. Ei rihkamarinkuloihin tehty kaiverruksia. – Mitä kirjaimia siellä on?

- Täällä on minun kirjaimeni.
- Siis A.
- Kaksi minun kirjaintani. Ja sitten on meidän sukunimen kirjain.
- Siis S. Jotain muitakin kirjaimia varmaan on. Noista kolmesta ei vielä saa mitään järjellistä.
- Tässä on monta sellaista kirjainta, mitkä ovat minun nimesäni, mutten tiedä mitä ne ovat.
- Ei viisivuotiaan kuulukaan tuntea kaikkia kirjaimia, Iina lohdutti. – Katsotaan kaiverrusta yhdessä sitten kun päästään perille.
- Minne me oikein olemme menossa? tyttö halusi taas kerran tietää.

Iina oli selittänyt, että he lähtisivät vähän ajelulle ja että autossa pitäisi istua aika pitkään. Mitä muutakaan hän olisi voinut sanoa, kun hänellä itselläänkään ei ollut aavistusta, mitä perillä odottaisi. Hän oli pannut asianajajalta saamansa osoitteen navigaattoriin, ja sen mukaan matkaa oli vielä melkein sata kilometriä.

Tämä matka oli luultavasti ihmeellisintä, mitä Iinalle oli koskaan tapahtunut. No, Amelian jälkeen ehkä. Tyttö oli hänen elämänsä suurin ihme, sitä mikään ei voisi ylittää.

Iina ei ollut uskoa silmiään, kun pysäytti auton vanhan talon eteen. Hän oli varautunut etukäteen melkein mihin tahansa, mutta ei siihen, mitä nyt näki.

Hän oli ajatellut, että kyseessä oli varmaankin jonkinlainen pila ja että perillä ei olisi yhtään mitään. Tai sitten siellä olisi joku vanha kaatumaisillaan oleva talonrötiskö, jonka joku tuntematon oli kummallisen päähänpiston takia päättänyt lahjoittaa hänelle.

Iina oli lukenut lehdestä maaseudun olevan pullollaan vanhoja mökkeröitä, joilla ei ollut mitään arvoa ja joiden omistamisesta oli pelkästään vaivaa ja rahanmenoa. Ehkä joku oli ajatellut työntää sellaisen maanvaivan hänen riesakseen, aivan kuin Iinalla ei olisi ollut ihan tarpeeksi miettimistä omissa asioissaankin!

Ensinnäkään Varhala ei ollut mikään pikkukylä niin kuin Iina oli odottanut. Hän ei ollut ikinä kuullut sen nimisestä paikasta, eikä ollut edes googlettanut kylän nimeä, koska oli pitänyt itsestään selvänä, ettei siitä olisi netissä mitään. Varhala oli kuitenkin oikea taajama, ja siellä oli jopa tehdas. He olivat ajaneet suurehkon teollisuuslaitoksen ohi, mutta Iinalla ei ollut aavistustakaan, mitä Varha-Tuotteen seinien sisäpuolella valmistettiin. Olisi näköjään kannattanut vähän valmistautua reissuun, hän harmitteli.

Talo, jonka osoitteen Iina oli saanut, oli puolen kilometrin päässä tehtaasta. He olivat ohittaneet matkalla pari kohtalaisen isoa markettia, pankkikonttoreita, vaatekaupan ja jopa kodinkoneliikkeen. Mistään ihan käpykylästä ei siis ollut kyse. Varhalassa oli jopa kerrostaloja.

– Miksi me olemme tässä? Amelia kysyi, kun Iina vain istui autossa ja toljotti taloa. – Ja kenen tuo ihana talo on?

– Sen minäkin totta vie haluaisin tietää, Iina huokaisi.

Hän ei ollut koskaan nähnyt mitään niin kaunista. Vaaleankeltainen talo muistutti Hangon tai Ruissalon huviloita, vaikka olikin pienempi kuin monet niistä. Siinä oli mansardikatto ja kuusiruutuiset ikkunat. Ikkunanpielet oli koristeltu taitavasti, ja kaiken kruununa oli suuri kuisti, jonka kaiteet oli pitsikuvioitu. Iina saattoi vain kuvitella, miten kauan puusepältä oli mennyt niiden väkertämiseen joskus kymmeniä, ellei sata vuotta sitten.

– Onko tuo jonkun prinsessan koti? Amelia halusi tietää.

Kysymys oli paitsi hyvin ameliamainen, myös niin täydellisesti tilanteeseen sopiva, että Iina purskahti hysteeriseen nauruun.

– Voi olla, että onkin, hän hihitti. – Ainakin minä tuntisin itseni prinsessaksi, jos saisin asua tuollaisessa talossa. Mennäänkö sisälle?

– Voimmeko me muka mennä sinne? tyttö kysyi epäuskoisena.

– Kyllä me voimme, sillä meillä on sattumoisin talon avain, Iina sanoi ja otti avaimen auton keskilokerosta.

Kun hän oli saanut sen käteensä pari päivää sitten, hän oli ollut varma, ettei sillä oikeasti pääsisi sisään mistään ovesta. Nyt hän ei enää tiennyt, mitä ajatella.

Se, että avain solahti hetken kuluttua vaivatta pitsihuvilan valkoisen oven avaimenreikään, ei edes yllättänyt häntä. Untahan tämä tietenkin oli, sillä ei tällaista oikeasti kenellekään tapahtunut. Tällaisia unia oli joka tapauksessa mukava nähdä, eikä Iina katunut, että oli lähtenyt pitkälle ajomatkalle. Olisipahan sitten aikanaan vanhainkodissa muisteltavaa.

Hän oli laskenut, että jos he vain pyörähtäisivät pikaisesti anetussa osoitteessa, he ehtisivät valoisaan aikaan takaisin kotiin. Enää silläkään ei ollut mitään väliä. Kun hän astui huvilan eteiseen, aika pysähtyi. He olivat siirtyneet kokonaan toiseen aika-kauteen.

Talossa näytti siltä kuin sen asukas olisi vain lähtenyt käymään kaupassa ja tulisi kohta takaisin. Eteisen naulakossa roikkui vanhanaikainen sateenvarjo. Olohuoneessa käsinkirjaillut sohvatyy-nyt lepäsivät pulleilla antiikkisohvilla, kukkakupit odottivat lavitriinissä vain, että joku nostaisi ne kahvipöytään ja kahvikutsut voisivat alkaa. Vanhan kaakeliuunin edessä olevassa tao-

tussa puukorissa oli kasa koivuklapeja. Ikkunoiden muhkeissa verhoissa ei ollut pölyä, kun Iina kosketti niitä varovasti.

– Äiti, täällä on ihanaa! Amelia henkäisi. – Saanko minä katsoa ihan joka huoneeseen?

Iina avasi jo suunsa selittääkseen, ettei kenenkään kotona saanut noin vain juoksennella. Sitten hän muisti, ettei täällä asunut ketään. Niin asianajaja oli sanonut.

– Kulta, mene vain minne haluat, hän sanoi.

Inan itsensä oli pakko lysähtää eteisen tuolille kokoamaan itseään. Tämä ei voinut olla totta. Siitä päätellen, että nipistys käsivarteen sattui, hän oli kuitenkin hereillä.

Kun Iina oli vähän rauhoittunut, hänkin lähti kiertämään taloa. Seinillä oli tauluja, muttei ainuttakaan muotokuvaa niin kuin vanhojen talojen seinillä tapasi olla. Iina melkein juoksi huoneet läpi vain todetakseen, ettei valokuvia ollut myöskään piironkien päällä. Se, joka oli lähtenyt talosta, oli huolehtinut siitä, ettei hänestä jäänyt mitään jälkeä. Astiat olivat paikoillaan, mutta missään ei näkynyt ainuttakaan vaatekappaletta tai kenkää, joista olisi voinut päätellä jotain talossa asuneesta henkilöstä. Se oli kummallista, hyvin kummallista.

– Äiti! kuului jostain kauempaa. – Miksi täällä on minun nimeni?

– Sinun nimesi? Iina ihmetteli ja lähti äänen suuntaan.

Hän huomasi vasta nyt, että eteisestä johti ovi talon toiseen päähän. Siellä oli suuri tila, joka oli täynnä vanhanaikaisia kahvilapöytiä ja -tuoleja. Lasitiskin takana oli hopeanvärisiä tarjottimia, muttei sentään ainuttakaan leivosta. Seiniä koristivat ruusukuviolliset tapetit.

– Missä on sinun nimesi? Iina kysyi Amelialta.

– Tuossa.

Menneisyys herää henkiin mystisessä maalaistalossa

Iina ja hänen tyttärensä Amelia ovat menettäneet paljon: Amelian isä on kuollut. Surun keskellä äiti ja tytär lähtevät katsomaan mystistä maalaistalo, jonne heidät on tuntemattomasta syystä kutsuttu. Perillä jokin saa Iinan pois tolaltaan – aivan kuin hänen kuolleen miehensä henki asuttaisi tiluksia. Ja miksi talossa aikanaan toimineella kahvilalla on hänen tyttärensä nimi?

Emma Rannan romanttiset tarinat syntyvät neulomisen ja kirpputorilöytöjen bongailun lomassa. Häntä kiehtovat Suomen kesäiset pikkupaikkakunnat, vehreät metsät sekä vanhat hautausmaat.